

آخربازی روزن

برند روزن

برگردان :

حسین میرزایی

گلچهره میرزایی

حمید شافعی

فروشگاه تخصصی شطرنج

WWW.ACHMAZSTORE.IR

آخر بازی روزن

WWW.ACHMAZSTORE.IR

This is a Persian translation of
Chess Endgame Training

By Bern Rosen
Gambit Publications Ltd.

WWW.ACHMAZSTORE.IR

■ سرشناسه: روزن، برنند، ۱۹۵۸ - م. Rosen, Bernd ■ عنوان و نام پدیدآورنده: آخر بازی روزن / برنند روزن؛ برگردان حسین میرزایی، گلچهره میرزایی، حمید شافعی ■ مشخصات نشر: تهران، شباهنگ، ۱۳۹۰.
■ مشخصات ظاهری: ۱۸۴ ص: مصور

ISBN 978-600-130-038-7

■ یادداشت: عنوان اصلی: Chess endgame training, 2003. ■ موضوع: شطرنج — آخر بازی
■ شناسه افزوده: میرزایی، حسین، ۱۳۵۶ -، مترجم ■ شناسه افزوده: میرزایی، گلچهره، ۱۳۴۳ -، مترجم ■ شناسه افزوده: شافعی، حمید، ۱۳۵۹ -، مترجم
■ رده‌بندی کنگره: ۹۱۳.۱۳۹۰ / ۷ / ۱۴۵۰ GV
■ رده‌بندی دیویی: ۷۹۴/۱۲۴ ■ شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۸۵۹۳۲

آخر بازی روزن

برند روزن

برگردان

حسین میرزایی، گلچهره میرزایی

حمید شافعی

ACHMAZ

فروشگاه تخصصی شطرنج

WWW.ACHMAZSTORE.IR

انتشارات شاهنگ

فروشگاه تخصصی شطرنج

۹۷۸-۶۰۰-۱۳۰-۰۳۸-۷

ACHMAZ

فروشگاه تخصصی شطرنج

انتشارات شهر

آخر بازی روزن

برند روزن

حسین میرازی، گلچهره میرازی

حمید شافعی

زیتون

۱۳۹۰

جمالی

بستان منش

۱۵۰۰ جلد

۹۷۸-۶۰۰-۱۳۰-۰۳۸-۷

برگردان

لیتوگرافی

چاپ اول

چاپخانه

صحافی

شمارگان

شایک

خیابان انقلاب، پلاک ۱۳۳۰ تلفن ۶۶۴۹۱۰۹۸

خیابان انقلاب، خیابان فروردین، ساختمان ناشران، پلاک ۱۶ تلفن ۶۶۴۱۳۱۷۵

خیابان انقلاب، خیابان شهدای زاندارمیری، پلاک ۴۹

تلفن ۶-۶۶۹۶۴۲۳۵ فاکس ۶۶۴۶۰۳۶۵

فروشگاه انقلاب

فروشگاه فروردین

دفتر مرکزی

فهرست

پیشگفتار	۷
مقدمه	۹
فصل اول	
شاه و پیاده در مقابل شاه: موضوعات بنیادین	
قانون مربع	۱۱
مانع (سد)	۱۴
تقابل	۱۴
حرکت انتظاری	۱۶
خانه‌های کلیدی	۱۶
تمرین‌های تکمیلی	۱۶
فصل دوم	
روش‌های مبارزه‌ی نمونه‌وار شاه‌ها	
قانون مثلث	۲۱
حرکت شکسته	۲۴
شانه زدن	۲۵
بازی در دو جناح	۲۵
تقابل	۲۶
تمرین‌های تکمیلی	۲۷
فصل سوم	
ساختارهای پیاده‌ای نمونه‌وار در	
آخر بازی‌های پیاده‌ای (۱)	
پیاده‌ی رونده‌ی حمایت شده	۲۹
پیاده‌ی رونده‌ی متصل	۳۲
پیاده‌ی رونده‌ی دور	۳۳
تمرین‌های تکمیلی	۳۴
فصل چهارم	
ساختارهای پیاده‌ای نمونه‌وار در	
آخر بازی‌های پیاده‌ای (۲)	
زوج پیاده‌ای رونده‌ی منفعل	۳۹
مربع مشترک	۴۲
برتری فضا	۴۴
تمرین‌های تکمیلی	۴۴
فصل پنجم	
مانورهای پیاده‌ای نمونه‌وار در	
آخر بازی‌های پیاده‌ای	
حرکت ذخیره	۴۹
انسداد (توقف)	۵۳
تجزیه کردن (شکافتن)	۵۳
سد شکن	۵۳
تمرین‌های تکمیلی	۵۴
فصل ششم	
پیاده‌ی رخ	
خانه‌های کلیدی پیاده‌ی رخ	۵۹
پیاده‌ی رخ و سوار سبک	۶۲
تمرین‌های تکمیلی	۶۴
فصل هفتم	
آخر بازی اسب	
اسب در مقابل پیاده‌ها	۷۰
اسب و پیاده در مقابل اسب	۷۱

۱۲۱	پیاده‌ی ستون رخ
۱۲۱	تاکتیک‌های نمونه‌وار
۱۲۲	تمرین‌های تکمیلی

فصل سیزدهم

آخر بازی‌های رخ (۴)

	قانون کلی ۱:
۱۲۷	رخ باید پشت پیاده‌های رونده باشد!
	قانون کلی ۲:
۱۳۱	هرچقدر که می‌توانید فعال‌تر بازی کنید!
	قانون کلی ۳:
۱۳۲	مانع از بازی متقابل حریف شوید!
۱۳۳	تمرین‌های تکمیلی

فصل چهاردهم

آخر بازی وزیر (۱)

۱۴۳	مناطق پیروزی با پیاده‌های ستون رخ و فیل
۱۴۵	تمرین‌های تکمیلی

فصل پانزدهم

آخر بازی‌های وزیر (۲)

۱۴۹	وزیر و پیاده بر علیه وزیر
۱۵۲	استراتژی و تاکتیک در آخر بازی‌های وزیر
۱۵۵	ایده‌های بنیادین در آخر بازی وزیر
۱۵۵	تمرین‌های تکمیلی

فصل شانزدهم

آخر بازی، از آسان به سخت

۱۵۹	دانش آخر بازی خود را بیازمایید!
-----	---------------------------------

فصل هفدهم

توصیه‌ای به مربیان

۱۷۳	توصیه کلی
۱۷۴	توصیه‌های مخصوص هر فصل
۱۷۹	چگونه با خطاها رفتار کنیم

۷۱	استراتژی در آخر بازی‌های اسب
۷۲	تمرین‌های تکمیلی

فصل هشتم

آخر بازی‌های فیل

۷۵	فیل قوی و ضعیف
۷۸	فیل در برابر پیاده‌ها
۸۰	فیل‌های ناهم‌رنگ
۸۲	فیل‌های خوب و بد
۸۲	تمرین‌های تکمیلی

فصل نهم

آخر بازی‌های اسب در مقابل فیل

۸۸	اسب و پیاده در مقابل فیل
۹۱	فیل و پیاده در مقابل اسب
۹۱	اسب یا فیل؟
۹۳	تمرین‌های تکمیلی

فصل دهم

آخر بازی رخ (۱)

۹۷	برش زدن شاه
۱۰۰	مربع بزرگ شده
۱۰۲	رخ در مقابل پیاده‌های رونده متصل
۱۰۳	تمرین‌های تکمیلی

فصل یازدهم

آخر بازی رخ (۲)

۱۰۷	مانور پل
۱۱۰	وضعیت فیلیدور
۱۱۲	مانور کارستد
۱۱۳	تمرین‌های تکمیلی

فصل دوازدهم

آخر بازی رخ (۳)

۱۱۷	حمله از مقابل
-----	---------------

به نام نامی دوست
که هر چه داریم از اوست

پیشگفتار مترجم

پیش از بیان هر مطلبی به سهم خود ترجمه‌ی این کتاب را به خواهر بزرگوارم خانم گلچهره میرزایی تقدیم می‌کنم که همواره مایه امید برای اینجانب بوده‌اند. این کتاب ترجمه‌ی مشترک اینجانب با ایشان و دوست عزیزم آقای حمید شافعی می‌باشد که توانستیم در خدمت شما عزیزان باشیم.

پس از ترجمه و چاپ کتاب‌های استادی سیسیلی و آموزش شطرنج بابی فیشر، بر آن شدم تا یکی دیگر از کتاب‌های ترجمه شده‌ی خود را در خدمت عزیزان و علاقه‌مندان این رشته‌ی ورزشی قرار دهم.

در بین کتاب‌هایی که آماده‌ی چاپ شده بودند به یاد کتاب آموزش آخر بازی که ترجمه‌ی مشترک می‌باشد افتادم که بسیار مورد نیاز مدارس و باشگاه‌های شطرنج می‌باشد و مورد تأیید و تشویق اساتید راهنمایم قرار گرفت، و اینک در دست شما دوستان می‌باشد.

مدتی است که با تلاش شطرنج‌بازان عزیز کتاب‌های بسیار مفیدی در خصوص آخر بازی نوشته و ترجمه شده است. در این بین وجود کتابی که مسائل آموزشی آخر بازی را طبقه‌بندی و خلاصه‌وار ارائه کرده باشد جای خالی خود را همچنان نشان می‌داد.

سال‌ها قبل وقتی برای اولین بار متن اصلی این کتاب را مشاهده کردم روش بسیار زیبای این کتاب مرا بسیار مجذوب خود نمود. طبقه‌بندی جزء به جزء تمام مسائل هر فصل نشان از دقت و صرف انرژی بسیار بالای نویسنده دارد.

نکته دیگر موجود در این کتاب روش تدریس همزمان با حل تمرین این کتاب می‌باشد. و در پایان برنامه زمان‌بندی شده جهت برگزاری کلاس‌های آموزش آخر بازی می‌باشد که در فصل پایانی ارائه شده است.

همان گونه که نویسنده در مقدمه و قسمت‌هایی از فصل هفدهم به آن اشاره نموده، مطالعه این کتاب به هیچ عنوان نیازمند داشتن معلومات و تجربیات بالایی نمی‌باشد و یک بازیکن حتی با داشتن معلومات اولیه در حد مات کردن یک شاه تنها به وسیله شاه و یک رخ و یا مثال‌هایی مانند این می‌تواند جزو خوانندگان این کتاب باشد.

متن اولیه این کتاب به زبان آلمانی بوده و توسط مؤسسه‌ی ChessGate به چاپ رسیده و پس از آن به زبان انگلیسی ترجمه و توسط انتشارات نام‌آشنای Gambit نشر یافته و هر یک از این کتاب‌ها به دفعات به زیر چاپ رفته‌اند. لذا کتابی که در اروپا به چند زبان ترجمه شده و بارها به چاپ رسیده است نیاز به معرفی خاصی ندارد.

نکته‌ی تحسین‌برانگیز این کتاب در تواضع نویسنده می‌باشد به گونه‌ای که کتاب خود را در حد مقدمه‌ای بر کتاب «استراتژی آخر بازی» نوشته شرشوسکی می‌داند. بنابراین پیشاپیش همه عزیزان را به مطالعه کتاب فوق‌الذکر دعوت می‌نمایم.

در پایان از تلاش‌های جناب آقای احمدزاده مدیریت محترم انتشارات شباهنگ و سایر همکاران این انتشارات که زحمت چاپ و نشر این کتاب را بر عهده گرفتند و همچنین از اساتید عزیزم سیامک و سیاوش آزادواری و مهندس پهلوانزاده که همواره راهنما و مشوق اینجانب بوده‌اند کمال تشکر را دارم.

از همه عزیزان می‌خواهم با ارسال پیشنهادها و انتقادات خود ما را در این امر یاری نمایند.

sircharlsthegreat@yahoo.com

WWW.ACHMAZSTORE.IR

استاد بزرگ بلندآوازه‌ی آلمانی زیگبرت تاراش - یکی از قوی‌ترین بازیکنان زمان خود - توصیه کرده است که آموزش شطرنج را با مرحله‌ی آخر بازی شروع کنید. هنوز هم کتاب آموزشی بسیار خواندنی "Das Schach spiel" با قوانین روز دنیا مطابقت دارد. او پس از تفسیر کوتاهی از قوانین، تدریس آخر بازی را شروع می‌کند. سپس روال‌های تاکتیکی نمونه‌وار در وسط بازی را شرح می‌دهد و تنها در پایان کار نگاهی اجمالی از شروع بازی ارائه می‌دهد. اغلب اساتید بزرگ گذشته و حال با نظر او در مورد اهمیت فوق‌العاده‌ی مرحله‌ی آخر بازی موافق می‌باشند. با این وجود دانش آخر بازی اغلب بازیکنان امروزی شطرنج در وضعیت شگفت‌آوری ضعیف است!

به طور کلی بازیکنان جوان دانش شروع بازی و ترکیب‌های درخشان را ترجیح می‌دهند. این کتاب برای متعادل کردن این تمایل، طراحی شده است.

این کتاب بخشی از اصول مهم و بنیادین آخربازی را پوشش می‌دهد و وضعیت‌های بنیادین و مانورها را برای هدایت حس تشخیص زیبایی‌های آخر بازی معرفی می‌کند.

فرض شده است که خواننده تنها دانش آخربازی بسیار مقدماتی (به ویژه مات کردن شاه تنها) را دارد. معمولاً هر فصل با وضعیت‌های بنیادین ساده آغاز می‌شود. در صورتی که شما با چنین موضوعاتی آشنا هستید باز هم باید روی آن موضوع تفکر کنید! زیرا: اثر وضعیتی که شما قبلاً بخشی از آنرا فرا گرفته‌اید و آن مورد قبلاً هم آموزش داده شده‌است نباید به فراموشی سپرده شود!

انتخاب موضوع بر دو نکته‌ی اصلی پایه‌ریزی شده است. من پنج فصل را به آخر بازی‌های ناب پیاده‌ای اختصاص داده‌ام! چون آنها فرم پایه برای تمام آخر بازی‌ها می‌باشند. (ممکن است ساده کردن بازی به قصد ورود به یک آخر بازی پیاده‌ای، نیاز به بررسی مجدد اکثر آخر بازی‌های احتمالی داشته باشد.) مبحث آخر بازی‌های رخ شامل چهار فصل می‌باشد. زیرا آخر بازی‌های رخ در عمل به دفعات به وجود می‌آیند. آخر بازی سواران کوچک کمتر اتفاق می‌افتند. بنابراین تعداد فصل‌های کمتری به آنها اختصاص داده شده است.

من آخر بازی با سواران کوچک در برابر رخ و آخر بازی‌هایی با سواران متنوع در برابر وزیر را ارائه نکرده‌ام. از نظر من چنین آخر بازی‌هایی با یک تعادل پیچیده از مهره‌ها، می‌تواند

موضوع یک دوره آموزشی تکمیلی باشد که بر اصول آخر بازی تمرکز بیشتری داشته باشد. خوانندگان می‌توانند به کتاب بسیار پیشرفته‌ی «استراتژی آخر بازی» نوشته شرشفسکی مراجعه کنند. افرادی که می‌خواهند از این کتاب به عنوان جزوه‌ی آموزشی استفاده کنند توصیه‌هایی برای طرح درس در انتهای کتاب خواهند یافت.

برای آنهایی که می‌خواهند به عنوان خودآموز از این کتاب استفاده کنند در اینجا نکات بسیار کمی وجود دارد.

در آغاز هر فصل شما یک مثال برای معرفی مبحث خواهید یافت. (دیاگرام ۱: X) سپس «برنامه استاندارد» (تمرین‌های عمومی از X.۲ تا X.۷) ارائه شده است که مهمترین مباحث آن فصل را تحت پوشش قرار می‌دهد. در هر حال این مثال‌ها باید به صورت انفرادی حل شوند. بسیار مهم است که وضعیت‌ها را خودتان حل کنید! در نتیجه‌ی این کار، مطالب بسیاری خواهید آموخت! تنها پس از تلاشی همه جانبه، می‌توانید از راه‌حل‌های آن فصل کمک بگیرید. مثال‌های آخر هر فصل (تمرینات تکمیلی) بسیار پیچیده‌اند اما مفاهیم بنیادین آن فصل را نشان می‌دهند.

در اینجا باز هم حل انفرادی تمرین‌ها اثر آموزش را بالاتر می‌برد. اگر راه حل خودتان را در کتاب پیدا نکردید سهل انگاری جایز نیست! - ممکن است راه حل شما یک شاخه‌ی فرعی باشد که در کتاب ذکر نشده است!!

مقداری سعی و تلاش بیشتر می‌تواند منجر به شناخت مهم‌ترین شاخه‌ها و کنترل صحت آنها باشد! اما خطاهای احتمالی در بررسی مسائل را نمی‌توان رد کرد. از این نظر من توصیه می‌کنم که شما بخش آخر از فصل ۱۷ با عنوان «چگونه با خطاها رفتار کنیم» را مطالعه کنید. و حالا من آرزو دارم شما از مطالعه‌ی کتاب «آموزش آخر بازی شطرنج» لذت فراوانی ببرید!

این کتاب بخشی از اصول مهم و بنیادین آخر بازی را پوشش می‌دهد و وضعیت‌های بنیادین و مانورها را برای هدایت حس تشخیص زیبایی‌های آخر بازی معرفی می‌کند. فرض شده است که خواننده تنها دانش آخر بازی بسیار مقدماتی به ویژه مات کردن شاه تنها را دارد. معمولاً هر فصل با وضعیت‌های بنیادین ساده آغاز می‌شود. در صورتی که شما با این گونه وضعیت‌ها آشنا هستید باز هم باید روی آن موضوع فکر کنید! زیرا اثر وضعیتی که قبلاً بخشی از آن را فرا گرفته‌اید نباید فراموش شود.

Chess Endgame Training Bernd Rosen

فروشگاه تخصصی شطرنج

WWW.ACHMAZSTORE.IR

www.shabahangbook.com

انتشارات شباهنگ

